

MÀSTER OFICIAL EN ANÀLISI I GESTIÓ DEL PATRIMONI ARTÍSTIC

Departament d'Art i de Musicologia
Universitat Autònoma de Barcelona
Curs 2025-2026

PRESENTACIÓ:

El Màster Oficial en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic del Departament d'Art i de Musicologia ha estat dissenyat per oferir als nostres estudiants una formació avançada en una varietat de camps relacionats amb l'estudi del patrimoni i de la creació artística en general –investigació, crítica, comissariat, conservació, gestió, difusió i mercat artístic–. L'objectiu del curs és doble i consisteix, d'una banda, a dotar-vos de les eines i els coneixements necessaris per continuar pel camí de la recerca historicoartística, i de l'altra, a familiaritzar-vos amb una diversitat d'aspectes relacionats amb la pràctica dels estudiosos de l'art –conservadors, galeristes, antiquaris, comissaris, crítics, etc.–, introduint-vos, així, en els múltiples vessants de l'esfera professional dels nostres estudis i les seves aplicacions dins de l'ampli sector de les arts.

El Màster compta amb la valuosa col·laboració del Museu Nacional d'Art de Catalunya. Un ampli equip de professionals del Museu imparteix les classes del Mòdul de Conservació i Gestió del Patrimoni Artístic a les instal·lacions del Museu (sales de reserva, galeries i gabinets, àrea de restauració, aules-taller i centre de control, entre d'altres). Mitjançant aquestes classes coneixereu de primera mà com es gestiona la gran col·lecció del Museu: les tasques relacionades amb la seva organització, anàlisi i conservació, la planificació de les exposicions temporals, dels programes educatius, de les campanyes de comunicació, i molts altres aspectes relacionats amb el dia a dia d'un museu d'aquesta magnitud i complexitat. www.mnac.cat

Igualment, un dels trets diferencials del màster és que incorpora un taller de comissariat d'exposicions que consisteix no tan sols en la ideació teòrica d'un projecte d'exposició, sinó també la seva execució o realització material. L'exposició es presenta a final de curs a la Sala d'exposicions de la UAB.

El programa del Màster Universitari en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic de la UAB inclou un complet Mòdul de Pràctiques en el que col·laboren nombrosos Museus i altres entitats dedicades al món de l'art i del patrimoni artístic. Finalment, pel que fa als recursos per a la recerca, el Màster compta amb el magnífic fons d'art a la Biblioteca d'Humanitats de la UAB.

Coordinador: Jaume Vidal Oliveras
Jaime.vidal@uab.cat

ESTRUCTURA:

El màster s'estructura en quatre mòduls obligatoris que sumen 40 crèdits ECTS, i tres mòduls optatius, d'aquests tres l'estudiant n'haurà de cursar dos, que equivalen a 20

crèdits ECTS. Els 60 crèdits ECTS totals del curs resulten de la suma dels 40 crèdits obligatoris i els 20 optatius.

Durada: 1 any acadèmic a temps complet (60 crèdits ECTS) o 2 anys acadèmics a temps parcial (en aquest cas és obligatori matricular un mínim de 30 crèdits ECTS el primer any).

MÒDULS OBLIGATORIS

1. Patrimoni artístic: vies d'estudi i tècniques d'anàlisi. 12 crèdits ECTS (1r semestre)
2. Art, història i pensament. 10 crèdits ECTS (1r semestre)
3. Pràctiques integrades. 9 crèdits ECTS (1r i 2n semestres)
4. Treball de fi de Màster. 9 crèdits ECTS (1r i 2n semestres)

MÒDULS OPTATIUS

5. Conservació i gestió del patrimoni artístic. 10 crèdits ECTS (1r semestre)
6. Crítica, comissariat i difusió de l'art. 10 crèdits ECTS (2n semestre)
7. Art i comerç. 10 crèdits ECTS (2n semestre)

Horaris:

Mòdul 1: dimarts a la tarda (16:00 a 19:00)

Mòdul 2: dijous a la tarda (16:00 a 19:00)

Mòdul 5: dilluns i dimecres al matí (9:30 a 13:30) al Museu Nacional d'Art de Catalunya

Mòdul 6: dijous a la tarda (16:00 a 19:00) i excepcionalment algun divendres al matí

Mòdul 7: dimarts a la tarda (16:00 a 19:00)

A la pàgina web d'Informació General del Màster es pot consultar el calendari del curs amb els horaris i les dates de les classes especificats. Els horaris de pràctiques els acorden el tutor de la institució de destinació i l'estudiant. A la pàgina web, concretament a les Guies docents, també trobareu informació més detallada sobre el programa i la planificació de cadascun dels Mòduls.

MÒDULS OBLIGATORIS

Mòdul obligatori 1: Patrimoni artístic: vies d'estudi i tècniques d'anàlisi 12 crèdits ECTS

Coordinador: Carles Sánchez Márquez

Seminari 1: Repensar el patrimoni artístic. Noves perspectives

Professor: Carles Sánchez Márquez

La valoració i la percepció simbòlica del patrimoni artístic ha viscut variacions i canvis des de finals del segle XIX fins a l'actualitat. L'art ha viscut un procés de

patrimonialització constant, entesa com l'apropiació simbòlica d'una determinada manifestació en clau identitària. El patrimoni està lligat a la memòria, la identitat i el sentit de pertinença, però és també un mitjà de cohesió social, participació ciutadana i d'enculturació i, alhora, un recurs turístic. El seminari té per objectiu repensar els nous usos del patrimoni cultural, així com els seus mecanismes de construcció social com a sistema simbòlic i la seva relació amb l'herència i la memòria col·lectiva.

En aquest seminari es durà a terme una aproximació als principis, les condicions i els mètodes de la investigació científica, així com el seu desenvolupament i aplicació a diversos àmbits del patrimoni cultural (patrimoni dispers, patrimonis incòmodes, patrimoni i turisme). També es durà a terme una aproximació crítica a les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC), com a eines facilitadores de noves oportunitats en l'àmbit del Patrimoni Cultural, que van des de l'ús de les xarxes fins a tota mena de noves aplicacions i continguts que faciliten la investigació.

1. Un patrimoni cultural canviant: usos socials, econòmics i terapèutics.
2. Gestió estratègica, disseny i planificació de projectes culturals.
3. Narratives de difusió i mediació del patrimoni cultural.

Seminari amb convidada:

Aitana Rodríguez Vilardell (Museu de Cerdanyola): "Les arts en salut i la seva aplicació a l'àmbit del patrimoni"

Seminari 2: Patrimoni i turisme: una relació necessària?

Professora: Maria Garganté

Aquestes sessions tenen com a objectiu principal l'estudi de les relacions entre patrimoni cultural i turisme, tant des del punt de vista històric com també des d'una anàlisi crítica que pugui abordar-ne els aspectes problemàtics.

Així doncs, des de les guies monumentals de Roma per a peregrins o als viatges d'elit del "Grand Tour", veurem com evoluciona la tipificació del viatge turístic generalitzat des del segle XIX fins a l'aparició del turisme de masses i com la noció de "turisme cultural" apareix a finals del segle XX.

Analitzarem diferents formes de gestionar el patrimoni cultural per al seu ús turístic - presentar, representar, interpretar...-, així com l'evolució del mateix concepte en funció de l'interès turístic que desperta.

1. Patrimoni i turisme al llarg de la història: límits i ambigüitats. Historicismes, recreacions, exposicions universals i parcs temàtics. Les exposicions "immersives".
2. L'art com a pretext turístic: objectiu o complement del viatge? Tipologies de turisme artístic (a la recerca de l'artista, el museu com a producte turístic, turisme d'arts escèniques, musical, cinematogràfic i de productes audiovisuals).
3. La gestió turística del patrimoni religiós. (visita)
4. Patrimoni cultural i "*dark tourism*" i la gestió turística del patrimoni "immaterial": la festa i la memòria.

Seminari 3: Conjunts medievals "dispersos" i patrimoni medieval en conflicte

Professor: Manuel Castiñeiras

Aquest seminari vol aprofundir en nous aspectes relacionats amb l'estudi del patrimoni medieval des d'una perspectiva diacrònica i contemporània. En primer lloc, tractarà de la casuística dels conjunts medievals "dispersos", l'origen d'aquesta "dispersió" i els problemes que genera a l'hora de la recerca, així com dels valors afegits que han convertit aquests monuments en objecte d'interès, debat o conflicte. En segon lloc, en el marc de les declaracions de patrimoni mundial promogudes per l'UNESCO s'analitzaran les transformacions que han patit conjunts patrimonials de llarga durada i els nous reptes i criteris que han d'afrontar si volen renovar-se (sostenibilitat, massificació, multiculturalitat, ecologia, paisatge, etc.). En tercer lloc, s'estudiarà el difícil encaix d'edificis emblemàtics, de gran càrrega simbòlica, identitària i religiosa, en el concepte actual de "patrimoni" i els conflictes que generen en l'actualitat.

1. La recerca sobre conjunts dispersos: mètode, fonts, diacronia i limitacions.

1.1. La portada de Sant Pere de Rodes i el Mestre de Cabestany : creació, abandonament i dispersió.

1.2. La Sala Capitular de Santa Maria de Sixena: creació, transformacions i conflicte.

1.3. Seminari amb convidat: Immaculada Socías Batet (Universitat de Barcelona), "Arlanza i els secrets amagats".

2. El patrimoni mundial UNESCO en revisió:

2.1. El "Camino de Santiago" davant dels nous criteris de la conservació i la revalorització

2.2. La Ribeira Sacra, el paisatge monàstic i l'aigua.

2.3 Seminari amb convidat: Mario Crecente Maseda (Universidade de A Coruña) (arquitecte i professor de Turisme), "La candidatura de la Ribeira Sacra a Patrimonio Mundial UNESCO".

3. L'apropiació del passat i identitat col·lectiva: Hagia Sofia (Istanbul) i la Cúpula de la Roca (Jerusalem)

Seminari 4: Patrimonis incòmodes

Professor: Daniel Rico

La "fúria vandàlica" que es va estendre als Estats Units arran de la mort de George Floyd el 25 de maig de 2020 és, potser, l'episodi iconoclasta més extrem i recent de les "guerres de memòria" que es lliuren d'una punta a l'altra del món des dels anys noranta del segle XX. Per què s'abaten estàtues? Quins

són els monuments de la discòrdia? I quins són el seu sentit i “autoritat” en l’espai públic de les democràcies modernes? Aquestes són algunes de les preguntes a les quals s’intentarà donar resposta en aquest seminari, mitjançant l’examen d’un ventall de casos d’àmbit nacional i internacional, especialment el llegat dels totalitarismes del segle XX i els patrimonis “incòmodes” lligats a l’esclavisme i la colonització.

1. “Iconoclàstia” avui, arreu del món.
2. Monuments o monuments històrics? La desmonumentalització del patrimoni incòmode.
3. Els patrimonis feixistes i comunistes.
4. Les estàtues de l’esclavisme i la colonització.
5. Memòria, patrimoni i democràcia.

Activitats complementàries al mòdul :

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altres sortides o viatges de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos del alumnes i del calendari d’exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats

Avaluació

Recerca i redacció d'un article acadèmic de temàtica vinculada amb els conceptes a tractar als seminaris 50 %. El tema escollit caldrà determinar-lo de comú acord entre el coordinador del mòdul i l'alumne el més aviat possible un cop iniciades les classes.

Tutories de seguiment del treball: 30%

Assistència i participació activa als seminaris classe: 20%

Mòdul obligatori 2: Art, història i pensament

12 crèdits ECTS

Coordinadora: Montserrat Claveria

El programa del Mòdul 2 constitueix el segon pilar del curs pel que fa a la introducció a la investigació. Pel plantejament de les classes i pels seus continguts específics, el programa d'aquest mòdul, que s'estructura en 4 seminaris, té per objecte introduir perspectives noves o originals sobre la recerca d'un conjunt de temes -com casos d'estudi- de llarg recorregut i naturalesa diversa, tant des del punt de vista conceptual com espacial i temporal.

Seminari 1: Japonisme. La fascinació per l'art japonès a la Catalunya dels segles XIX i XX.

Professor: Ricard Bru

Les quatre sessions analitzaran amb profunditat el fenomen del japonisme a Catalunya presentant els mètodes de recerca i els resultats d'una investigació d'àmbit tant local com global.

1. Japonisme a l'Europa. Introducció al fenomen global d'atracció, influència i inspiració de l'art japonès de la segona meitat del segle XIX i inicis del segle XX. Exposaran també casos concrets de recerca com l'impacte de l'art eròtic japonès als artistes europeus de finals del vuit-cents.
2. Japonisme a Catalunya (1868-1888). Atracció i impacte de l'art japonès a Catalunya fins a l'Exposició Universal de 1888, de Marià Fortuny a Alexandre de Riquer.
3. Japonisme a Catalunya (1889-1915). Estudi del japonisme en temps del modernisme, de Ramon Casas a Lluís Domènech i Montaner
- 4 Japonisme a Catalunya (1915-1975). Aproximació a la fascinació per l'art i la cultura japonesa del noucentisme fins a les segones avantguardes, de Francesc Galí a Joan Miró

Seminari 2: *ANTIQUAE FEMINAE*: De la recerca al producte de patrimoni digital

Professora: Montserrat Claveria

Aquest seminari té com a objectiu explorar la representació de la dona a l'escultura de l'antiguitat clàssica i analitzar la seva recepció i reinterpretació al llarg del temps fins a l'actualitat digital. En les successives sessions es posa l'accent en el procés que va des de la investigació acadèmica fins a la creació de productes de patrimoni digital, amb l'objectiu de facilitar la difusió del llegat clàssic en la societat contemporània.

El seminari s'articula a partir de quatre àmbits principals. En primer lloc, s'exploren les diferents edats de la dona representades en l'escultura de l'antiguitat clàssica, i els missatges culturals i simbòlics associats. També s'aborda la recepció d'aquestes representacions femenines en el context del col·leccionisme antiquari de l'època moderna. A continuació, es presenta el projecte *Antiquae Feminae*, que promou una mirada integradora i el lideratge en nous enfocaments d'anàlisi i difusió. Finalment, es reflexiona sobre la manera com la recerca acadèmica pot transformar-se en productes digitals que permetin una divulgació eficaç i atractiva per al públic actual.

1. Les edats de la dona representades i els seus missatges en l'antiguitat clàssica.
2. La recepció de les *Antiquae feminae* en l'època moderna. Iconografia i contextos.
3. *Antiquae Feminae*. Integrant mirades, liderant enfocaments.

4. De la recerca de les *Antiquae feminae* a la seva difusió en la societat contemporània.

Seminari 3. Les arts d'època moderna a Catalunya (ff. segle XV-mitjans s. XIX). Recerca, metodologies de treball i estratègies de difusió.

Professor: Francesc Miralpeix

La història de l'art d'Època Moderna a Catalunya, tradicionalment referenciada en els corrents estilístics de l'art del Renaixement i del Barroc, engloba més de tres segles de creació artística. Tradicionalment criticat i menys valorat per la tradició historiogràfica i per l'imaginari cultural i polític del país des de principis del segle XIX i greument afectada pels diferents episodis de destruccions i espolis, l'art d'època moderna reclama en ple segle XXI un espai de qualitat en el discurs de les arts a Catalunya i en el sistema museístic català. Tant és així que els creats de poc Museu de Renaixement i Museu de Barroc aposten decididament per la visibilització d'uns artífexs i d'uns béns que conformen un dels períodes més fecunds de la pràctica artística a Catalunya, indispensables per entendre la conformació de fenòmens lligats de la cultura material i immaterial actuals com la festa, la cuina, les celebracions o el paisatge. L'objectiu d'aquest seminari és analitzar els trets més singulars de les arts plàstiques i del patrimoni moble del període i, alhora, oferir eines de treball i d'anàlisi que permetin obrir vies paral·leles com l'estudi i comprensió de la destrucció, la salvaguarda, el col·leccionisme o la difusió basada en eines i continguts de qualitat.

1. Presentació. El patrimoni d'època moderna a vol d'ocell. Els gèneres artístics predominants. Artesans o artistes?
2. La Historiografia. De l'atac acadèmic a la mirada romàntica. La identitat nacional i l'art. L'imaginari noucentista. Destruccions i espolis.
3. Eines d'estudi i anàlisi (visita a les reserves del MNAC i a l'Institut Amatller d'Art Hispànic/Arxiu Mas)
4. La posada en valor. Museus, exposicions i eines TIC. Filons de recerca.

Seminari 4. Les arts i el disseny sota una mirada interdisciplinària i interseccional

Professora: Sílvia Rosés Castellsaguer

La historiografia de l'art s'ha centrat tradicionalment en la tríada considerada hegemònica: pintura, escultura i arquitectura. Aquesta classificació respon a una voluntat acadèmica de simplificació i ordenació del passat, però sovint redueix la complexitat cultural i menysprea altres pràctiques creatives com les vinculades a l'artesanía o al disseny. Aquestes disciplines, tot i la seva presència constant en la vida quotidiana i en la conformació de la cultura material, han estat sovint relegades per motius de jerarquia estètica o simbòlica.

El seminari que es proposa té com a objectiu ampliar els límits tradicionals de la història de l'art i donar espai a pràctiques menystingudes fins al moment, prenent com a eix central el disseny de moda i connectant-lo amb altres disciplines creatives com el disseny d'objectes, la joieria, el còmic o l'audiovisual. Es pretén mostrar com aquests àmbits, aparentment separats, mantenen en realitat diàlegs estrets i interdependències constants.

A més, el seminari aposta per una estructura que trenqui amb el relat cronològic habitual i que incorpori una perspectiva interseccional. Aquesta mirada permet analitzar com s'entrecreuen l'eix de gènere, la classe, la raça o la sexualitat en la producció i la recepció cultural, i aporta una comprensió més crítica i contemporània de les pràctiques artístiques i de disseny.

El fil conductor del seminari serà un projecte de comissariat en què l'alumnat haurà de repensar l'exposició permanent d'un museu, actualitzant-la a partir d'una mirada interdisciplinària i interseccional. Per tal de donar eines per al desenvolupament d'aquest projecte, cada sessió combinarà una classe magistral centrada en un eix temàtic amb espais de reflexió i aplicació pràctica en relació amb diferents camps creatius.

1. Les arts i el disseny sota les perspectives de gènere i sexualitat.
2. Les arts i el disseny sota l'evolució de les jerarquies de classe social.
3. Les arts i el disseny sota els prismes de les creences religioses i la racialització.
4. Presentació dels projectes de comissariat.

Activitats complementàries al mòdul :

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altres sortides o viatges de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos del alumnes i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats

Avaluació:

Assistència i participació activa als seminaris: 20%

Tutories de seguiment del projecte del Treball de fi de Màster: 30%

Presentació escrita del projecte del Treball de fi de Màster: 50% (Per a més informació, vegeu la Guia docent del Treball de fi de Màster). La coordinadora del mòdul, la professora Montserrat Claveria, realitza unes sessions dedicades i fa un seguiment del projecte TFM

Mòdul obligatori 3: Pràctiques integrades

Coordinador: Ricard Bru (UAB)

El mòdul consta de 150 hores de pràctiques, distribuïbles durant el 1r i/o el 2n semestre del curs (juliol inclòs). L'estada de pràctiques es realitza a una de les institucions amb les quals la UAB té conveni de col·laboració. Si l'estudiant té interès a fer les pràctiques a una entitat que no apareix a la nostra llista, la coordinació estudiarà el cas i, si és viable, es tramitarà expressament un conveni amb aquella entitat. Convençuts de l'important complement que l'experiència de les pràctiques suposa en la formació de l'estudiant, una de les prioritats del nostre Màster consisteix a adequar –en la mesura del possible– les pràctiques al perfil i interessos dels nostres estudiants. A començament de curs el coordinador del Mòdul de pràctiques s'entrevista amb els estudiants matriculats per parlar d'aquesta qüestió i informar-los. A partir d'aquí, s'inicia el procés d'organització de les pràctiques. Les tasques que l'estudiant du a terme al llarg del període de pràctiques acostumen a estar vinculades a un projecte desenvolupat per la seva institució de destinació, i poden ser molt diverses –col·laboració en la documentació, catalogació i registre de col·leccions; tasques de suport a la preparació i muntatge d'una exposició; col·laboració amb els serveis de comunicació o amb els serveis educatius; participació en un projecte d'edició; suport a les tasques de gestió relacionades amb el dia a dia del departament d'un museu, un centre d'art o una galeria, etc–. Com és lògic, els projectes varien en funció dels centres. Abans d'iniciar l'estada de pràctiques, l'estudiant s'entrevista amb el professional del centre de destinació que l'ha de supervisar amb l'objectiu d'establir un primer contacte, acordar les tasques a realitzar i també parlar del calendari i els horaris. Un cop acabat el període de pràctiques, l'estudiant ha de presentar una memòria de l'activitat acomplerta.

***Important:** Quan es matricula el mòdul de pràctiques, s'ha d'abonar una assegurança complementària. (Preu de l'assegurança complementària: aprox. 7,55 €)

La UAB, el Departament d'Art i de Musicologia té conveni amb les següents institucions:

Barcelona:

Museu Nacional d'Art de Catalunya www.mnac.cat
Museu d'Arqueologia de Catalunya, MAC <http://www.mac.cat/>
Museu del Disseny de Barcelona
<http://ajuntament.barcelona.cat/museudeldisseny/cat>
Museu d'Història de Barcelona, MUHBA <http://museuhistoria.bcn.cat/>
Arts Santa Mònica <http://www.artssantamonica.cat/inici.aspx>
Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi <http://www.racba.org/>
Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes
<http://www.bcn.cat/monestirpedralbes/ca/index.html>
Agència Catalana de Patrimoni Cultural
http://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/accio/agencia_patrimoni (Es tracta de fer l'estada de pràctiques a un dels centres pertanyents a l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, vegeu pàgina web).
Arxiu Fotogràfic de Barcelona <http://arxiufotografic.bcn.cat/>
Associació Catalana de Crítics d'Art, ACCA <http://acca.cat/>

A-FAD, Associació d'Artistes i Artesans del Foment de les Arts i del Disseny
<http://www.fad.cat/>
Casa Àsia <http://www.casaasia.es/>
Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, CCMA: TV3, Catalunya Ràdio,
<http://www.ccma.cat/>
El Born Centre de Cultura <http://elbornculturaimemoria.barcelona.cat/>
Escola Massana. Centre d'Art i Disseny <http://www.escolamassana.es/>
Filmoteca de Catalunya <http://www.filmoteca.cat/web/>
Fundació Rocamora <http://www.rocamora.es/inicio/>
Fundació Vila Casas <http://www.fundaciovilacasas.com/>
Fundación Docomomo Ibérico Documentación y conservación de la arquitectura y el
urbanismo del movimiento moderno <http://www.docomomoiberico.com/>
Adngaleria <http://www.adngaleria.com/web/pag/home.asp?la=ca>
Galeria Mayoral <http://www.galeriamayoral.com/ca/>
Galeria RocioSantaCruz <http://rociosantacruz.com/ca/>
Hangar.org, Centre de Producció i Recerca d'Arts Visuals, <https://hangar.org/ca/>
Institut Amatller d'Art Hispànic <http://fundacionamatller.org/>
Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) [http://barcelonacultura.bcn.cat/webs-de-
linstitut-de-cultura-0](http://barcelonacultura.bcn.cat/webs-de-
linstitut-de-cultura-0) (Es tracta de fer l'estada de pràctiques a un dels centres
pertanyents a l' Institut de Cultura de Barcelona, vegeu pàgina web)

Província de Barcelona:

Diputació de Barcelona <http://www.diba.cat/museuslocals/nouwebmuseus/index.html>
(Es tracta de fer l'estada de pràctiques a un dels centres de la Xarxa de Museus
Locals de la Diputació de Barcelona, vegeu pàgina web)
Museu d'Art de Cerdanyola <http://museudart.blogspot.com.es/>
Museu Tomàs Balvey, Cardedeu <http://www.museudecardedeu.cat/>
Museu de Granollers <http://www.museugranollers.org/index.php>
Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia
<http://www.igualadaturisme.cat/institucio.php>
Museu Comarcal de Manresa <http://www.museudemanresa.cat/>
Museus de Martorell <http://museus.martorell.cat/>
Consorci Museu d'Art Contemporani de Mataró, Col·lecció Bassat
<http://www.bassatgaudimataro.cat/es/>
Museu de Montserrat <http://www.museudemontserrat.com/>
Museu de Sant Cugat <http://www.museu.santcugat.cat/>
Consorci de Patrimoni de Sitges <http://www.museusdesitges.com/?lang=ca>
Museu de Terrassa
[http://www.terrassa.cat/Front/dist_tercer_n/_y0iURm1ta1COVMRQ7Ji5cFbu5HvPQU
nIQBHpCIAHx2xx1YQlp0mZEQ](http://www.terrassa.cat/Front/dist_tercer_n/_y0iURm1ta1COVMRQ7Ji5cFbu5HvPQU
nIQBHpCIAHx2xx1YQlp0mZEQ)
Centre de Documentació i Museu Tèxtil, Terrassa <http://www.cdmt.es/#>
Centre Cultural Terrassa <http://www.fundacioct.cat/>
Museu Episcopal de Vic <http://www.museuepiscopalvic.com/>
Organisme Autònom de Patrimoni Víctor Balaguer, Vilanova i la Geltrú
<http://www.victorbalaguer.cat/?q=ca/node/23>
Museu Monjo, Vilassar de Mar
<http://www.vilassardemar.cat/directori/equipaments/museu-monjo>

Girona:

Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural, ICRPC <http://www.icrpc.cat/>
Fundació Museu del Cinema-Col·lecció Tomàs Mallol
<http://www.museudelcinema.cat/cat/index.php>

Tarragona:

Museu de les Terres de l'Ebre <http://www.museuterresebre.cat/>

Andorra:

Departament de Patrimoni Cultural del Govern d'Andorra
<http://www.cultura.ad/patrimoni>

Avaluació:

Informe del tutor del pràctiques: 50 %. Memòria final de pràctiques: 50 %.

Mòdul obligatori 3: Treball de Fi de Màster

Coordinadors: Carles Sánchez Márquez i Jaume Vidal Oliveras

Es tracta de realitzar al llarg del curs un treball d'investigació original i específic sobre una temàtica lliurement escollida relacionada amb els diversos camps d'estudi del Màster –història i teoria de les arts; gestió i conservació del patrimoni artístic; crítica d'art i difusió de l'art; col·leccionisme i mercat d'art. Ara bé, una de les línies temàtiques del TFM que proposa la coordinació sense que això signifiqui menystenir altres iniciatives o propostes, és l'estudi de temes de recerca vinculats a centres i museus del territori de l'entorn que formen part del Campus de Patrimoni Artístic de la UAB (<https://webs.uab.cat/patrimoni-artistic/>); en aquest sentit, la coordinació posarà en contacte els estudiants interessats amb aquestes institucions. El 2 d'octubre tindrà lloc la I Jornada de Recerca del Campus de Patrimoni, en la qual els diferents museus i centres exposaran línies de recerca que poden ser desenvolupades en els TFM. El treball serà tutoritzat per un professor permanent del Departament d'Art, o per un professor del Màster. Per demanar assessorament sobre la temàtica del treball i sobre la seva tutorització, a l'inici del curs l'estudiant podrà demanar consell als coordinadors d'aquest mòdul. Es pot donar el cas d'un treball que per la seva temàtica abasti dues especialitats, i en aquest cas us podem recomanar fer el treball amb dos tutors. El tema del TFM es consensua entre tutor i alumne.

La data límit d'entrega del treball és el 15 de juliol de 2026. La defensa oral del treball es realitzarà en la primera setmana de setembre, abans del tancament de les actes, el dia 7 d'aquest mes. Per a més informació consulteu la Guia Docent (Web Màster Oficial en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic-Pla d'Estudis-Guies Docents).

Avaluació:

Memòria escrita del TFM: 70%
Defensa oral del TFM: 20%

MÒDULS OPTATIUS

Mòdul optatiu 5: Conservació i gestió del patrimoni artístic
Coordinadors: Maria Jesús Cabedo (Museu Nacional d'Art de Catalunya) i Jaume Vidal Oliveras(UAB)

MUSEU NACIONAL PRO: PROFESSIONALS, PROJECTES I PROCESSOS AL MUSEU NACIONAL D'ART DE CATALUNYA

El programa d'aquest mòdul pren la forma del curs el *Museu Nacional Pro, Professionals, Projectes i Processos al Museu Nacional d'Art de Catalunya*, impartit pels professionals del Museu. L'objectiu d'aquestes classes consisteix a conèixer el Museu des de dins. S'ofereixen eines per comprendre millor el caràcter i la varietat de tasques que realitzen els seus professionals, i també elements per reflexionar sobre el funcionament dels museus com a organitzacions complexes i canviants, i sobre el seu paper en les societats contemporànies.

Programa MUSEU NACIONAL PRO

Dilluns, 6 d'octubre Sala Huguet

9.30 – 10.00 h	Benvinguda Jaume Vidal Oliveras, coordinador del Màster Oficial en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic de la UAB Pepe Serra, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya
10 – 11.30 h	El projecte del museu Pepe Serra , director del Museu Nacional d'Art de Catalunya
11.30 - 12	Pausa
12 – 12.30 h	Com funcionarà el curs Maria Jesús Cabedo, coordinadora del mòdul Museu Nacional Pro.

Dimecres, 8 d'octubre sala Innova

9.30 - 10.30 h	El registre d'obres d'art Sílvia Tena, cap del Departament de Registre i Gestió de col·leccions
10h30 a 11 h	Pausa

- 11 - 12 h **D'on venim. Història de les col·leccions i del Palau Nacional**
Albert Estrada-Rius, conservador en cap del Gabinet Numismàtic de Catalunya
- 12 a 13 h **El Gabinet Numismàtic de Catalunya. Visita al GNC**
Albert Estrada-Rius, conservador en cap del Gabinet Numismàtic de Catalunya

Dilluns, 13 d'octubre

sala Innova

- 9.30 - 10.30 h **La feina d'un conservador: estudi de l'obra d'art. Casos pràctics**
Alex Mitrani, Conservador d'Art modern i contemporani
Joan Yeguas, conservador d'Art del Renaixement i Barroc
- 10.30 – 11 h Pausa
- 11 - 12h30 **Fotografia: una col·lecció en gestació. Visita a la reserva (2 grups)**
Roser Cambray, conservadora del Departament de Fotografia
- 12h45 - 13h45 **La restauració i conservació preventiva *sala Innova***
Carme Ramells, cap de l'Àrea de Restauració i Conservació Preventiva

Dimecres, 15 d'octubre

Diversos espais de Restauració

- 9.30 - 10.30 h **Espais de restauració de pintura, materials inorgànics, paper i fotografia, suports de fusta i mobiliari, laboratori químic i plató d'anàlisi per imatge. Visita (1er grup)**
Equip de Restauració i Conservació Preventiva
- 10.30 – 11 h Pausa
- 11 - 13.30 h **Espais de restauració de pintura, materials inorgànics, paper i fotografia, suports de fusta i mobiliari, laboratori químic i plató d'anàlisi per imatge. Visita (2n grup)**
Equip de Restauració i Conservació Preventiva

Dilluns, 20 d'octubre

- 9.30 – 10.30 h **Accessibilitat i Responsabilitat Social. El museu, amb tothom i per tothom**
- 10.30 - 11 h Pausa
- 11- 12 h **Museografia. Els diferents llenguatges de les sales *sala Innova***
Lluís Alabern, cap de Museografia
- 12 – 13.30 h **La feina d'un conservador: funcions i gestió de l'obra d'art**
Gemma Ylla-Català, conservadora d'Art Romànic
Cèsar Favà, conservador d'Art Gòtic

Dimecres, 22 d'octubre

- 9.30 – 11 h **La col·lecció d'Art Romànic. Visita sales Romànic**
Gemma Ylla-Català, conservadora d'Art Romànic
- 11 - 11.30 h Pausa
sala Innova
- 11.30 – 13 h Facilitant experiències i aprenentatges
Sandra Figueras. Departament d' Activitats i Educació

Dilluns, 27 d'octubre

- 9.30 – 11 h **Explicació i visita a les reserves**
Sílvia Tena, cap del Departament de Registre i Gestió de col·leccions o algú del departament en el seu nom
- 11 – 11.30 h Pausa
sala Innova
- 11.30 - 13 h **Museum Plus: una eina de gestió de col·leccions**
Neus Conte, responsable de la Unitat de Documentació de Col·leccions

Dimecres, 29 d'octubre **Sala 74**

- 9.30 - 10.30 h **1a Taller amb professionals (opcional)**
Benoît de Tapol
Conservació Preventiva
- 10.30 - 11 h Pausa
Plató fotogràfic (2 grups)
- 11h – 11h45/ 12h45 **2o Taller amb professionals (opcional)**
Marc Vidal
Fotògraf de Registre i Col·leccions

Dilluns 3 de novembre **sala Innova**

- 9.30 - 10.30 h **Art Contemporani: una col·lecció per fer**
Àlex Mitrani, conservador de la col·lecció d'Art Modern i Contemporani
- 10.30 – 11 h Pausa
- 11 – 12.30h **El Gabinet de Dibuixos i gravats. Visita GDG**

	Francesc Quílez, conservador en cap del Gabinet de Dibuixos i Gravats Mercè Saura, adjunta de conservació del Gabinet de Dibuixos i Gravats
12.45 – 14 h Barroc	La col·lecció de Renaixement i Barroc. Visita sales Renaixement i Barroc Joan Yeguas, conservador d'Art del Renaixement i Barroc

Dimecres, 5 de novembre

sala Innova

9.30 -10.30 h	La col·lecció d'Art Modern. Visita sales Art Modern Mariàngels Fondevila, conservadora de la col·lecció d'Art Modern i Contemporani
10.30 – 11 h	Pausa
11 - 12h	El Museu, espai de benestar. Arts en Salut, casos pràctics Norma Vélez. Departament d'Activitats i Educació Guillem d'Efak Fullana, Cap d'Acció Comunitària, programes Públics i Comunicació.
12 – 13 h	Màrqueting: coneixent als visitants Elisabet Pueyo, cap de Màrqueting

Dilluns, 10 de novembre

sala Innova

9.30 - 10.30 h	Recursos Humans i Serveis Econòmics Gal·la Cortadellas, Cap de l'Àrea de Gestió
10.30 – 11 h	Pausa
11 - 13 h	Comunicació, Premsa i Projectes Digitals Núria Perales, cap del Departament de Comunicació Charo Canal, cap de Premsa Marina Castellón, Community Manager del Museu

Dimecres, 12 de novembre

sala Innova

9.30 - 10.30 h	Creació d'un projecte expositiu: Susazanne Valadon, una epopeia moderna Eduard Vallès, cap del Àrea de Conservadors
10.30 – 11 h	Pausa
11 - 12.30 h	El museu, un espai de creació artística <i>sala Innova/ sales Educart i Cardona</i> Nora Ancarola, <i>La força del Display</i>
12.45 - 13.30h	Experiència d'usuari i gestió de Públics <i>sala Innova</i> Montse Gumà, cap de Experiència del visitant i Qualitat Maurici Dueñas, tècnic de la Unitat de Gestió de Públic

Dilluns, 17 de novembre***Diversos espais***

10.00 - 11h30 **2a taller amb professionals (opcional)**

Lluís Alabern

Museografia

11h30 - 12h Pausa

GNC

12h - 13.30 h **3e taller amb professionals (opcional)**

Maria Clua

conservadora del GNC

Dimecres, 19 de novembre***sala Innova***

9.30 - 10.30 h **La funció gerencial del Museu i el Patrocini**

Josep Desquens, administrador

10.30 – 11 h Pausa

11 – 12.30h **Estratègia de negoci. Lloguer d'espais, concessions i promoció turístic**

Cristina Arellano, cap de Desenvolupament Estratègic de Negoci

12.30 - 13.30 h **L'operativa de Seguretat. Visita a la sala de control**

Tomás Rabadán, Cap del Departament de Seguretat

Dilluns, 24 de novembre

9.30 - 11.30h **El Centre de Recerca i Coneixement (CREC). Visita a la biblioteca Joaquim Folch i Torres, a l'Arxiu i a Publicacions**

Equip de l'Arxiu, Equip de la Biblioteca Joaquim Folch i Torres, Equip de Publicacions

11.30 – 12 h Pausa

12h – 13.30 h **Un nou Museu. Tendències a tenir present *sala Innova***

Guida Ferrari, Coordinació de Projectes Estratègics

Dimecres, 26 de novembre

9.30 - 11 h **La col·lecció d'Art Gòtic. Visita sales Gòtic**

Cèsar Favà, conservador d'Art Gòtic

11 – 11.30 h Pausa

11.30 - 13 h ***sala Innova***

Les exposicions temporals

Susana López, cap de l'Àrea de Registre i Exposicions

Dilluns, 1 de desembre Museu de l'Empordà (Figueres)

10 - 13 h aprox. **La Xarxa de Museus d'Art de Catalunya**
Sessió a realitzar al Museu de l'Empordà (Figueres)
Eduard Bech, director del ME
Aina Soler, coordinadora de la Xarxa de Museus

Dimecres, 3 de desembre *sala Innova*

9.30 - 10.30 h **El Museu, un espai per a la comunitat**
David Pablo. Departament d'Activitats i Educació

10.30 – 11 h Pausa

11 – 13 h **Les infraestructures, el manteniment i la sostenibilitat. Visita a les instal·lacions**
Xavier Abelló, cap de l'Àrea d'Infraestructures i Serveis Generals
Paco Fernández, tècnic de Manteniment d'Instal·lacions de l'Àrea d'Infraestructures i Serveis Generals

Dimecres, 10 de desembre *sala Innova*

9,30 – 10,30 h **Els Amics del MNAC**
Cristina Martí, directora de la Fundació Amics del Museu Nacional

10,30 – 11,00 h Pausa

11.00 – 11,30 h **Cloenda**
Jaume Vidal Oliveras, coordinador del Màster Oficial en Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic de la UAB
Guillem d'Efak Fullana, Cap d'Acció Comunitària, Programes Públics i Comunicació
Maria Jesús Cabedo, coordinadora del mòdul Museu Nacional Pro.

Avaluació:

Assistència i participació activa a classe: 50 %

Presentació d'un projecte relacionat amb un dels àmbits del Museu treballats al llarg del curs (museografia, exposicions, comunicació, educació, etc) exposició oral + treball escrit: 25 + 25 %

Mòdul optatiu 6: Comissariat, crítica i difusió de l'art
Coordinador: Jaume Vidal Oliveras

Aquest mòdul es planteja fonamentalment com un taller de comissariat i de gestió d'exposicions d'art. El mòdul conté sessions de tipus teòric impartides per professionals del sector, però el seu nucli consisteix en la realització d'un projecte

d'exposició -comissariat pels alumnes- que es presenta a la Sala d'Exposicions de la UAB al públic al finalitzar el curs.

Programa:

1. Presentació del curs. L'ecosistema de l'art i les funcions i models de la crítica de l'art. De la crítica de l'art al comissariat d'exposicions. Encàrrec de dues ressenyes d'exposicions i encàrrec d'un projecte d'exposició. Primer contacte amb els materials i recursos disponibles per realitzar l'exposició. (Jaume Vidal).
2. La crítica d'art I i II (Rosa Gutiérrez)
3. Noció i pràctica del comissariat (Jaume Vidal i ponent extern).
4. Noció i pràctica del comissariat (Ricard Bru)
5. Noció i pràctica del comissariat (David G. Torres).
6. Noció i pràctica del comissariat (Jaume Vidal i Teresa Grandas) de 2024
7. Lliurament guió de l'exposició suport paper + "PowerPoint" i debat (Jaume Vidal i Jesús Galdón).
8. Lliurament ressenyes d'exposicions (Rosa Gutiérrez)
9. Síntesi dels diversos guions d'exposició. Proposta d'encàrrec. Inici de la sol·licitud de préstec de les peces, de les autoritzacions, assegurances i encàrrecs de materials o treballs de muntatge (Jaume Vidal i Jesús Galdón).
8. Proposta muntatge. Debat (Jaume Vidal i Jesus Galdón).
9. Seguiment exposició. Textos, materials web, dossier de premsa, sol·licituds, tràmits i assegurança, guió vídeo (Jaume Vidal Oliveras)
10. Seguiment exposició. Textos, materials web, dossier de premsa, sol·licituds, tràmits i assegurança, vídeo (Jaume Vidal Oliveras)
11. Com es fa un pressupost? (Jaume Vidal i David Sirvent) 2 de maig de 2024
12. Comunicació i difusió (Jaume Vidal i Inés Martínez-Ribas).
13. Trasllat, Registre, Muntatge (Jaume Vidal i Jesús Galdón)
14. Com proposar una exposició a una institució? Estratègies i pressupostos (Jaume Vidal i Txema Romero)
15. Exposicions Virtuals (Marina Carbonell)
16. Construcció de la versió virtual de l'exposició (Cristina Navarro)
17. Desmuntatge de l'exposició (Jaume Vidal)

Avaluació:

Entrega de ressenyes: 30%

Elaboració del treball corresponent a la realització del projecte expositiu portat a terme conjuntament pels alumnes i coordinat pel coordinador del mòdul: 50%

Assistència i participació activa a classe: 20%

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altres sortides de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos dels alumnes i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats

Mòdul optatiu 7: Art i comerç

Coordinador: Jaume Vidal Oliveras

Aquest mòdul es proposa oferir unes nocions bàsiques a l'entorn del funcionament del mercat i el col·leccionisme dels objectes artístics de valor patrimonial. Hi ha una part del mòdul de caràcter més històric que intenta explicar els mecanismes que han configurat el col·leccionisme d'art i els museus a Catalunya des del segle XIX fins a l'actualitat a càrrec de B. Bassegoda i una més sobre l'evolució de les galeries d'art a càrrec de F. Fontbona. La resta de les sessions tenen un caràcter més obert i d'orientació professional amb la participació de diversos professionals en actiu relacionats amb el mercat, el col·leccionisme, el peritatge, la falsificació i la taxació.

Programa:

1. Presentació del curs. El mercat de l'art. La noció d'ecosistema/el sistema de l'art. Els agents: la crítica, les galeries, les subhastes, els museus, etc. (Jaume Vidal Oliveras UAB)
2. L'estudi del fenomen col·leccionista. Estat de la qüestió a Catalunya. (B. Bassegoda UAB).
3. La Fundació Vila Casas. Una iniciativa de col·leccionisme i mecenatge. (Natàlia Chocarro. Directora de Projectes Externs de la Fundació Vila Casas)
4. El col·leccionisme institucional. (Manuel Borja assessor museístic del departament de Cultura de la Generalitat)
5. El mercat i les galeries d'art a Barcelona dels orígens fins al segle XX. (Francesc Fontbona/Jaume Vidal Oliveras)
6. La Galeria Marc Domènech, com a model de galeria consolidada (Marc Domènech)
7. La Galeria Bombon Project com a model de galeria innovadora. (Joana Roda i Bernat Badiu, responsables de la galeria)
8. Les vendes en subhastes públiques. L'experiència de la casa Balclis. (Jordi Carreras. Balclis, Barcelona)
9. La venda on line (Carolina Díez-Cascón)
- 10 La persecució dels delictes contra el patrimoni artístic i arqueològic.(Unitat central de Patrimoni Històric. Mossos d'Esquadra, Generalitat de Catalunya).
- 11.L'ofici d'antiquari. (Artur Ramon, Artur Ramon Art)

- 13 La taxació de les obres d'art (Artur Ramon, Artur Ramon Art)
12. El mercat de les obres d'art sobre paper. (Albert Martí Palau. Palau Antiguitats)
- 13 Les grans galeries d'art internacionals. (Violant Porcel, especialista en art contemporani)
- 16 El mercat de la ceràmica (Sergi Clavell, Clavell & Morgades)
- 17 SWAB una fira d'art emergent (Carolina Díez-Cascón, responsable de Swab)
18. El peritatge de les obres d'art. El cas de l'obra de Joan Miró. Elena Escolar (Conservadora de la Fundació Joan Miró i Rosa Maria Malet, de la Association pour la Défense de l'Oeuvre de Joan Miró).
- 19 Cloenda del curs: resum i conclusions (Jaume Vidal Oliveras)

Avaluació:

Assistència i participació activa a classe: 20%

Tutories i seguiment d'un treball individual: 30%

Un treball breu que demostrï la capacitat de l'alumne per desenvolupar coneixement i capacitats a l'entorn d'aquests temes. Pot ser un estudi sobre un col·leccionista, un museu, una galeria, un antiquari; o també un exercici pràctic de catalogació i taxació d'una obra d'art, o de gestió d'un tema legal o promocional en relació a una peça o col·lecció, etc. El tema escollit caldrà determinar-lo de comú acord entre el coordinador del mòdul i l'alumne el més aviat possible un cop iniciades les classes: 50%

Al llarg del període lectiu es poden organitzar altre sortides o visites de caràcter obligatori o opcional en funció dels interessos del alumnes i del calendari d'exposicions. De la mateixa manera, la coordinació del Màster també pot programar noves conferències de professors convidats. En aquest sentit és imprescindible la visita a les fires d'art: Swab (octubre 2025) Loop Barcelona (novembre 2025) Arts Libris (novembre 2025) o festivals com Barcelona Gallery Weekend (setembre 2024)